

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 2. decembrī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2016/0379 (COD)**

15135/16
ADD 8

ENER 418
ENV 758
CLIMA 169
COMPET 637
CONSOM 301
FISC 221
IA 131
CODEC 1809

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2016. gada 1. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	SWD(2016) 411 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS Pavaddokuments dokumentam – Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par elektroenerģijas tirgu (pārstrādāta redakcija) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Enerģoregulatoru sadarbības aģentūru (pārstrādāta redakcija) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par riskgataavību elektroenerģijas sektorā

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2016) 411 *final*.

Pielikumā: SWD(2016) 411 *final*

Briselē, 30.11.2016.
SWD(2016) 411 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par elektroenerģijas tirgu (pārstrādāta redakcija)

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (pārstrādāta redakcija)

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par riskgatavību elektroenerģijas sektorā

{COM(2016) 861 final}

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

Kopsavilkuma lapa

Ietekmes novērtējums šādiem aktiem:

- priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu,
- priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par elektroenerģijas tirgu (pārstrādāta redakcija),
- priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūru (pārstrādāta redakcija),
- priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par riskgatavību elektroenerģijas sektorā (pārstrādāta redakcija).

A. Rīcības nepieciešamība

Kādēļ? Kāda problēma tiek risināta? Ne vairāk kā 11 rindinās

Labi funkcionējoši enerģijas tirgi, kas nodrošina drošu energoapgādi par konkurētspējīgām cenām ir būtiski izaugsmei un patērētāju labklājībai. Tāpēc tie ir ES enerģētikas rīcībpolitikas centrā. Tie ir arī svarīgs ES Enerģētikas savienības mērķis, un šajā sakarībā tika paziņots par elektroapgādes drošības tiesību aktu priekšlikumu sagatavošanu un elektroenerģijas tirgus modeļa pārstrādāšanu, proti, vairumtirgus un mazumtirgus sasaisti. Šis ietekmes novērtējums rāda, ka pāreja uz mazoglekļa ekonomiku jūtami ietekmēs ES elektroenerģijas sektora organizāciju un tirgus aktoru un patērētāju lomu. Tajā konstatēta vajadzība pēc potenciāliem uzlabojumiem četrās savstarpēji saistītās jomās: i) pašreizējais tirgus modelis nav piemērots variablas un bieži izkliedētas lielapjoma elektroenerģijas ražošanas integrēšanai un tehnoloģiskajiem jauninājumiem; ii) nav pārliecības, ka nākotnes investīcijas ražošanas jaudās būs pietiekamas, un nav skaidrības par nekoordinētiem jaudas tirgiem; iii) gatavojoties krīzes situācijām vai pārvarot tās, dalībvalstis izmanto nekoordinētas nacionālās pieejas, un tās bieži ignorē aiz robežām notiekošo; un iv) elektroenerģijas mazumtirgos lēni ienāk jauni pakalpojumi, pakalpojumu līmenis ir zems un tirgus rezultāti ir apšaubāmi.

Ko paredzēts panākt ar šo iniciatīvu? Ne vairāk kā 8 rindinās

Vispārējais rīcībpolitikas mērķis ir elektroenerģijas tirgus padarīt drošākus, efektīvākus un konkurētspējīgākus, vienlaikus nodrošinot, ka elektroenerģija tiek ražota ilgtspējīgi un ka tā ir cenas ziņā pieejama. Tam vajadzīgi pilnvērtīgi konkurences apstākļi, kas dotu labumu katram patērētājam gan cenas, gan pakalpojumu dažādības un kvalitātes ziņā. Ir izvirzīti četri konkrēti mērķi: i) tirgus modeli pielāgot tā, lai variabla un bieži izkliedēta elektroenerģijas ražošana būtu izmaksefektīva, ņemot vērā tehnoloģiskos jauninājumus; ii) sekmēt investīcijas noteikta veida un apjoma energoresursos, lai nodrošinātu piegādes drošību, vienlaikus ierobežojot nekoordinētu jaudas mehānismu radītos kropļojumus; iii) uzlabot dalībvalstu savstarpējo pajāvību sistēmas spriedzes gadījumā un nostiprināt koordināciju un sadarbību krīzes gadījumā; un iv) novērst vājas konkurences iemeslus un simptomus enerģijas mazumtirgos.

Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība? Ne vairāk kā 7 rindinās

Pateicoties aizvien aktīvākai pārrobežu elektroenerģijas tirdzniecībai un fizisku starpsavienojumu skaita pieaugumam Eiropas elektrotīklā, elektroenerģijas tirgi ir kļuvuši integrētāki. Šie faktori, kā arī pieaugošs atjaunojamo energoresursu īpatsvars ir noteicis to, ka nacionālās elektrosistēmas ir savstarpēji atkarīgākas nekā pagātnē. Šīs iniciatīvas mērķis ir grozīt esošos ES tiesību aktus un izveidot jaunu satvaru pārrobežu sadarbībai. Ņemot vērā gan juridiskos, gan praktiskos aspektus, to iespējams panākt tikai Eiropas līmenī. Iepriekš aprakstītās grūtības nav iespējams atrisināt tikpat sekmīgi, dalībvalstīm rīkojoties katrai paši par sevi. Lai ES elektroenerģijas tirgus kļūtu efektīvāks un integrētāks un piegādes drošības jautājumi tiktu risināti koordinētāk, visām dalībvalstīm jārikojas saskaņoti un koordinēti. To vissekmīgāk iespējams panākt ar ES mēroga darbībām.

B. Risinājumi

Kādi normatīvi un nenormatīvi rīcībpolitikas varianti ir apsvērti? Vai kādam variantam tiek dota priekšroka? Kādēļ? Ne vairāk kā 14 rindinās

Ietekmes novērtējumā izklāstīti vairāki normatīvi un nenormatīvi rīcībpolitikas varianti katrā no četrām problemātiskajām jomām.

Tirgus modeļa pielāgošana: (0) ES neveic pasākumus; (0+) neregulatīvs variants; (1) tirgus elastīguma uzlabošana, ieviešot juridiski saistošu satvaru un paredzot dalībvalstīm iespēju to pielāgot saviem apstākļiem. Šim variantam ir dažādas tirgu integrācijas vērienīguma pakāpes: no vismazāk vērienīgā a) apakšvarianta līdz visvērienīgākajam c) apakšvariantam; (2) pilnīga ES tirgus integrācija. Vēlamais variants ir pirmā varianta c) apakšvariants.

Investīciju sekmēšana elektroenerģijas ražošanas jaudās: (0) ES neveic pasākumus; (0+) neregulatīvs variants; (1) uzlabota enerģijas tirgus īstenošana, bez jaudas mehānismu izmantošanas; (2) bāzes jaudas mehānismi, balstoties uz ES mēroga pietiekamības novērtējumu; (3) bāzes jaudas mehānismi ar ES satvaru pārrobežu dalībai; (4) ES/reģionālu jaudas mehānismu izveide. Vēlamais variants ir trešais (kas sevī ietver arī pirmo un otro variantu).

Dalībvalstu pajāvības un sadarbības uzlabošana krīzes situācijās: (0) ES neveic pasākumus; (0+) neregulatīvs variants; (1) kopīgi minimālie noteikumi, kas dalībvalstīm jāievēro; (2) kopīgi minimālie noteikumi, kā arī pienākums sekmīgi sadarbīties reģionālā un ES kontekstā; (3) pilnīga harmonizācija un lēmumu pieņemšana reģionālā līmenī. Vēlamais variants ir otrais.

Konkurences stimulēšana mazumtirgos: (0) ES neveic pasākumus; (0+) neregulatīvs variants konkurences

<p>pastiprināšanai un patērētāju iesaistes palielināšanai; (1) juridiski saistoša satvara ieviešana, paredzot dalībvalstīm iespēju to pielāgot saviem apstākļiem; (2) pilnīga harmonizācija un plaši aizsardzības pasākumi patērētājiem. <u>Vēlamais variants ir pirmais.</u></p>
<p>Izvēlētie varianti ir visiedarbīgākie, ekonomiski visefektīvākie un vissaskanīgākie ar citām rīcībpolitikām.</p>
<p>Kurš atbalsta kuru variantu? Ne vairāk kā 7 rindīnas</p>
<p>Dažādie varianti un idejas izkristalizējās pēc tam, kad rūpīgi tika apsvērti varianti un argumenti, ko sabiedriskajā apspriešanās izteica visas ieinteresētās personas. Uzskatām, ka ierosinātās iniciatīvas ir taisnīgi un samērīgi kompromisi. Domājam, ka tās nodrošinās, ka tirgi īsā un vidējā termiņā ir droši, efektīvi un konkurētspējīgi, vienlaikus nodrošinot, ka elektroenerģija tiek saražota ilgtspējīgi un ka tā arī turpmāk būs pieejama cenas ziņā. Ierosinātās iniciatīvas nodrošina, ka netiks nodarīts kaitējums elektroenerģijas iekšējam tirgum.</p>
<p>C. Izvēlēta varianta ietekme</p>
<p>Kādus ieguvumus sniegs izvēlētais variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie varianti)? Ne vairāk kā 12 rindīnas</p>
<p>Sajā sadaļā sniegts visaptverošs pārskats par izvēlēto variantu sniegtajiem ieguvumiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiks sekmēts elektroenerģijas iekšējais tirgus, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus dažādiem resursiem piedāvājuma/pieprasījuma pusē. Tādējādi tiks izdarīts spiediens uz konkurētspēju, kas varētu palīdzēt samazināt rēķinus par elektroenerģiju, no kā bez vides ietekmējuma iegūs patērētāji un tautsaimniecība. Turklāt labi funkcionējošs elektroenerģijas tirgus dos netiešu vidisko labumu, jo tas stimulēs mazoglekļa ražošanas pieaugumu. - Uzticamākas elektrosistēmas Eiropā par zemākām izmaksām. Tās dos labumu tautsaimniecībai un sniegs tiešus ieguvumus uzņēmumiem un patērētājiem. Tās palīdzēs novērst elektroenerģētiskās krīzes, taču, ja tādas tomēr iestātos, tās optimizētu trūkstošos resursus un nodrošinātu, ka tirgi turpina darboties pēc iespējas ilgāk. - Eiropas pārvades un sadales sistēmu efektīva darbība. Tā palīdzēs panākt izmaksu ekonomiju, ko izjutīs patērētāji, tostarp enerģētiskās nabadzības skartās mājsaimniecības un uzņēmumi. Tātad atkal ieguvēji būs tautsaimniecība un iedzīvotāji. Efektīvāka darbība dos arī netiešu vidisko labumu, jo efektīvāka sistēma labāk spēj uzņemt lielu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru. - Enerģētiskās nabadzības sakarā ierosinātie pasākumi būs pozitīva ietekme uz ES mājsaimniecību locekļu veselību un labklājību, kā arī visas tautsaimniecības mērogā būs netieši ieguvumi produktivitātes ziņā.
<p>Kādas ir izvēlēta varianta izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galveno variantu izmaksas)? Ne vairāk kā 12 rindīnas</p>
<p>Ieinteresētajām personām var rasties administratīvas izmaksas sakarā ar vajadzību pārskatīt un pielāgot darījumdarbības praksi, lai palīdzētu īstenot šajā iniciatīvā ierosinātās izmaiņas elektroenerģijas tirgu darbībā. Tomēr elektroenerģijas tirgiem kļūstot integrētākiem, būs arī izmaksu ekonomija. Nav sagaidāma tieša negatīva sociālā vai vidiskā ietekme.</p>
<p>Ietekme uz MVU un konkurētspēju Ne vairāk kā 8 rindīnas</p>
<p>Ierosinātās iniciatīvas samazinās šķēršļus ienākšanai tirgū jauniem tirgus dalībniekiem un dos tiem stabilu darbības satvaru. Jo īpaši svarīgi tas ir jaunuzņēmumiem un MVU, kuri parasti ir tie, kas piedāvā inovatīvus energopakalpojumus un energoproduktus. No otras puses, ļoti mazas iekārtas varētu izjust ietekmi administratīvā ziņā. Taču šāda ietekme ir būtiski samazināta ar pasākumiem, kas sekmē agregēšanu un ļauj kopīgi ekspluatēt un pārvaldīt lielu skaitu mazo elektrostaciju. Tāpat ir paredzētas dažas atkāpes.</p>
<p>Vai tiks būtiski ietekmēti dalībvalstu budžets un pārvaldes iestādes? Ne vairāk kā 4 rindīnas</p>
<p>Ierosinātās iniciatīvas varētu radīt vienreizējas izmaksas dalībvalstīm, kurām būs jāizdara grozījumi valsts tiesību aktos. Tās arī varētu radīt papildu slogu kompetentajām iestādēm, kurām būs jāpārtrauc šo iniciatīvu īstenošana un jāuzrauga to turpmāka piemērošana. Tomēr ietekme nebūs pārāk liela, jo kompetentās iestādes jau pilda šīs funkcijas nacionālā līmenī.</p>
<p>Vai būs vēl kāda cita būtiska ietekme? Ne vairāk kā 6 rindīnas</p>
<p>Tiek prognozēta ciešāka sadarbība ar Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm, tiklīdz tās īsteno un piemēros ierosinātās iniciatīvas. Jo īpaši aktuāli tas būs dalībvalstīm, kam ir kopīgas robežas ar Enerģētikas kopienas valstīm.</p>
<p>Proporcionalitāte</p>
<p>Iepriekš aprakstītajiem izvēlētajiem variantiem kopīgs ir tas, ka ar tiem ir mēģināts panākt līdzsvaru starp šādiem četriem mērķiem: i) kopumā uzlabot elektroenerģijas tirgu konkurētspēju, efektivitāti un uzticamību; ii) radīt apstākļus pārejai uz mazoglekļa elektroenerģijas produkciju; iii) veicināt reģionālo sadarbību; un iv) dot dalībvalstīm rīcības brīvību īstenošanā.</p>

D. Turpmākā rīcība

Kad šī rīcībpolitika tiks pārskatīta? Ne vairāk kā 4 rindinas

Komisija uzraudzīs tiesību aktu transponēšanu un pieņemto pasākumu izpildi. Vajadzības gadījumā tā attiecīgā brīdī veiks izpildes nodrošināšanas pasākumus. Energoregulatoru sadarbības aģentūra (*ACER*) ik gadu uzraudzīs virzību uz ierosinātajās iniciatīvās nosprausto mērķu sasniegšanu. Komisija izvērtēs pieņemto pasākumu lietderīgumu, efektivitāti, saskaņotību un atbilstību 5 gadus (indikatīvs termiņš) pēc to stāšanās spēkā.